

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 28.06.1968, sp. zn. 5 Cz 22/68, ECLI:CZ:NS:1968:5.CZ.22.1968.1

Číslo: 25/1969

Právní věta: Smír účastníků řízení o zrušení práva společného užívání bytu manžely, který neobsahuje ujednání respektující ustanovení § 186 o. z., tj., který neobsahuje ujednání, jež váže splnění povinnosti jednoho z rozvedených manželů k vystěhování z bytu na přidělení náhradního bytu nebo náhradního ubytování, odporuje zákonu; z toho důvodu nemůže být soudem schválen (§ 99 odst. 2 o. s. ř.).

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 28.06.1968

Spisová značka: 5 Cz 22/68

Číslo rozhodnutí: 25

Číslo sešitu: 3-4

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Byt, Hospodaření s byty, Řízení před soudem, Smír

Předpisy: 99/1963 Sb. § 99 40/1964 Sb. § 178
§ 186

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 25

Smír účastníků řízení o zrušení práva společného užívání bytu manžely, který neobsahuje ujednání respektující ustanovení § 186 o. z., tj., který neobsahuje ujednání, jež váže splnění povinnosti jednoho z rozvedených manželů k vystěhování z bytu na přidělení náhradního bytu nebo náhradního ubytování, odporuje zákonu; z toho důvodu nemůže být soudem schválen (§ 99 odst. 2 o. s. ř.).

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu z 28. 6. 1968, [5 Cz 22/68](#).)

Navrhovatelka se domáhala zrušení práva společného užívání bytu s odůvodněním, že její manželství s odpůrcem bylo zrušeno rozvodem a že jí byl pro dobu po rozvodu svěřen do výchovy nezletilý syn účastníků. Obvodní národní výbor v P. 2 – odbor bytového hospodářství, doporučil ve svém vyjádření, aby se stala nadále užívatelkou bytu navrhovatelka; současně sdělil, že nemůže určit dobu, kdy bude možno odpůrci přidělit náhradní byt.

Při jednání uzavřeli účastníci smír, jímž se dohodli na zrušení práva společného užívání bytu o pokoji

a kuchyni v P. 2 s tím, že bytu bude výhradně užívat navrhovatelka; odpůrce se zavázal k vystěhování z bytu do 31. 12. 1965, přičemž toto vystěhování nebylo vázáno na přidělení náhradního bytu nebo náhradního ubytování.

Obvodní soud pro Prahu 2 schválil smír účastníků usnesením z 23. 7. 1965.

Nejvyšší soud rozhodl ke stížnosti pro porušení zákona podané předsedou Nejvyššího soudu, že byl usnesením obvodního soudu o schválení smíru porušen zákon a zrušil je.

Z odůvodnění:

Především nutno uvést, že účastníkům řízení, jejichž manželství bylo pravomocně rozvedeno již dne 2. 3. 1964, nevzniklo právo společného užívání bytu; nepřicházelo proto v úvahu jeho zrušení.

Jestliže do 1. 4. 1964 nebylo vydáno vykonatelné rozhodnutí národního výboru podle § 55 zák. č. 67/1956 Sb., náleží podle § 4 o. z. věc k rozhodnutí soudu za použití ustanovení § 496 o. z.; podle tohoto ustanovení se ty právní vztahy, které nejsou upraveny občanským zákoníkem ani jiným zákonem, řídí ustanoveními občanského zákoníku, která upravují vztahy obsahem a účelem jim nejbližší. Prostřednictvím tohoto ustanovení je možno také použít pro rozhodnutí, kdo z bývalých manželů bude byt nadále užívat, ustanovení § 177 i 178 o. z.

Již odůvodnění rozhodnutí soudu prvního stupně o schválení smíru vzbuzuje dále pochybnosti v tom směru, zda soud prvního stupně zvažoval, zda se zřetelem na § 178 o. z. může schválit smír i tehdy, jestliže nebyla odpůrci zajištěna přiměřená ochrana pro případ vyklizení bytu, a zda v této souvislosti vycházel z náležitě zjištěného skutečného stavu věci. Soud prvního stupně uvádí totiž v odůvodnění svého rozhodnutí, že odpůrce koupil rodinný domek, který bude v nejbližší době uvolněn, a že se do něho nastěhuje. Při jednání, jak je patrné z protokolu o něm, však odpůrce prohlásil, že domek teprve koupí, tedy že tak dosud neučinil.

Ostatně i kdyby nebylo tohoto skutkového rozporu, nemohl soud prvního stupně schválit takový smír, který neobsahoval ujednání respektující ustanovení § 186, 178 o. z., která chrání odpůrce i pro případ, že mu odpadne jim očekávaná možnost v uvedené lhůtě, případně vůbec, se vystěhovat do jiného bytového prostoru. Ustanovení § 340 o. s. ř. i § 160 odst. 3 o. s. ř. předpokládají totiž, že – dojde-li k výkonu rozhodnutí vyklizením – byla otázka náhrady vyřešena již v řízení, v němž bylo vydáno rozhodnutí, které je podkladem výkonu rozhodnutí.

Z těchto důvodů plyne, že soud prvního stupně porušil zákon v ustanoveních § 6, 120 odst. 1, § 99 o. s. ř. ve spojení s ustanoveními § 178, 186 a 496 o. z.